

Green Cities - Revision

2009-11-05, 2009-11-10 og 2009-11-12

Albertslund Kommune

Revisor: Steen Chr. Larsen, Ledende revisor

Revisionens formål: at evaluere kommunens indsats i forhold til "Green Cities" mål om fremdrift år for år.

Underskrift:

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. KONKLUSION MED HOVEDPUNKTERNE FRA REVISIONEN	3
1.1 Generelt	3
1.2 Specifikt	3
1.3 Opfyldelsesgraden af de opsatte mål	3
2. STATUS OG BEMÆRKNINGER FOR DE REVIDEREDE MÅL.....	5
2.1 Vandforbrug	5
2.2 Økologiske principper	7
2.3 Anvendelse af pesticider.....	9
2.4 Sundhedsskadelige stoffer	11
2.5 CO ₂ udslip.....	12
2.6 Biologisk mangfoldighed.....	14
2.7 Økologiske fødevarer.....	17
2.8 Støj i boliger.....	19
2.9 Indkøbspolitik.....	21
2.10 De 13 miljøbelastende	23
2.11 Deponering	25
2.12 Bæredygtige retningslinier	27
2.13 Miljøcertificering.....	28
2.14 Borgerrettede aktiviteter	30
2.15 Samarbejde med erhvervslivet	32
2.16 Bæredygtighed i alle politikker	34
3. ANVENDT REVISIONSMETODE	36
4. REFERENCER.....	36
5. OVERSIGT OVER MODTAGET DOKUMENTATION.....	36
6. INTERVIEWLISTE.....	38

1. Konklusion med hovedpunkterne fra revisionen

1.1 GENERELT

Vurderingsmetode:

Det samlede revisionsresultatet er opgjort som status for 2008 af hensyn til overskueligheden, vel vidende at flere af de opnåede resultater er opnået både før og senere.

Hvis målet ikke direkte er angivet som en procentdel, er følgende procentsats anvendt for graden af opfyldelse:

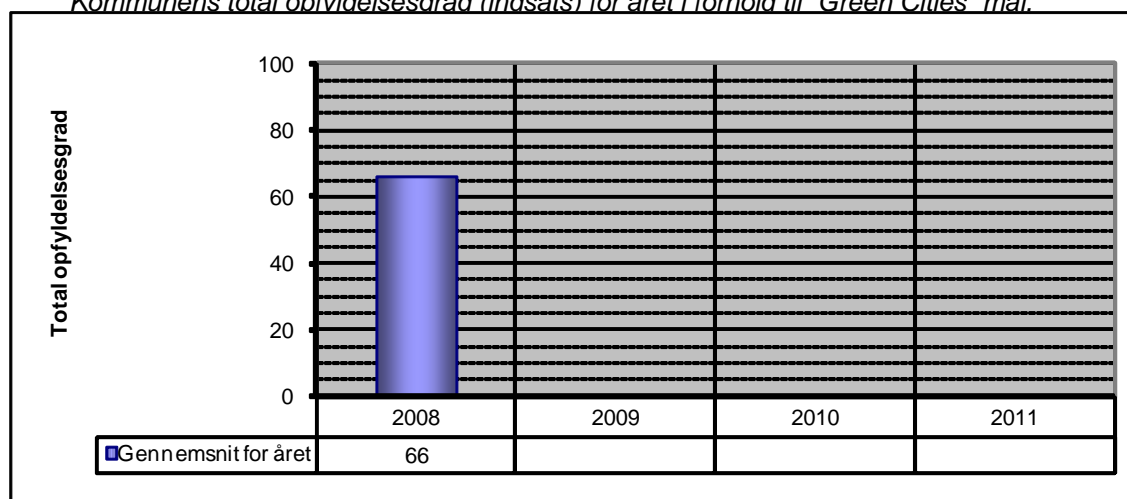
Ikke sat i gang	0 %
Startfasen	5 %
Opfyldt i mindre grad	25 %
Opfyldt i middel grad	50 %
Opfyldt i større grad	75 %
Fuld opfyldelse	100 %

Hvis et mål ikke har kunnet verificeres fuldt ud, er procentsatsen sat til 0 med angivelse af grunden til manglen.

1.2 SPECIFIKT

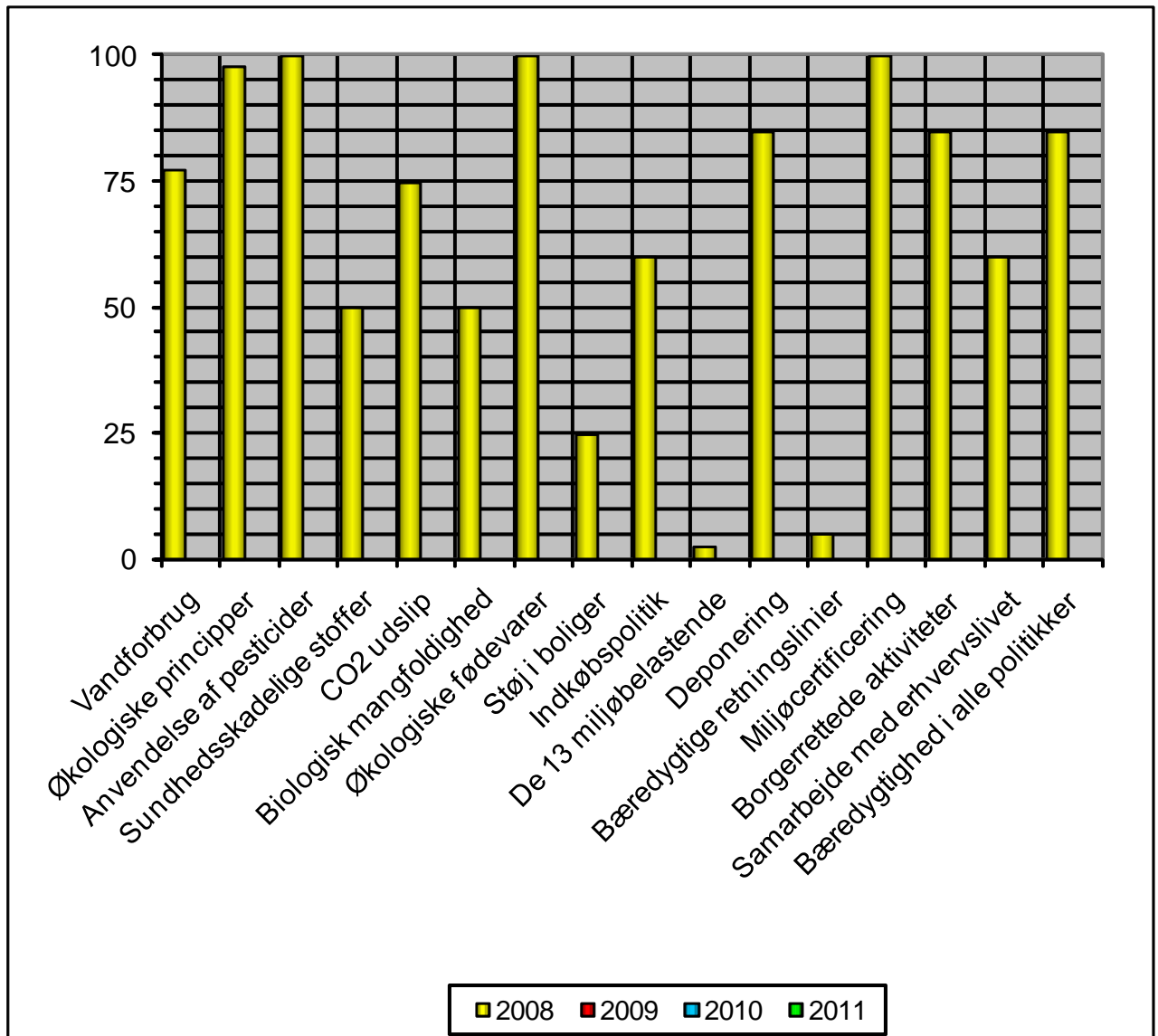
Jeg har konstateret, at Albertslund Kommune har sat rigtig mange miljøprojekter i gang. De fleste af de opstillede mål er mere ambitiøse end "Green Cities" målene. I nogen tilfælde er målene allerede nået og set i lyset af kommunens høje aktivitetsniveau på området, synes det realistisk, at de opsatte mål nås. Der er især meget fokus på klimadebatten i kommunen.

Kommunens total opfyldelsesgrad (indsats) for året i forhold til "Green Cities" mål.

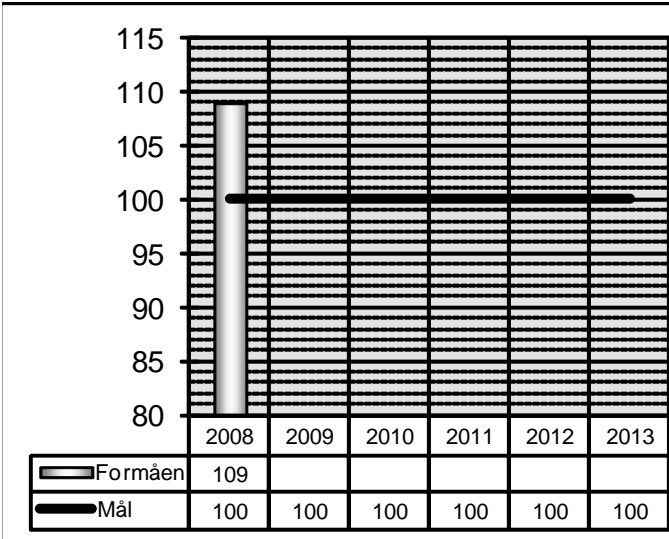

1.3 OPFYLDELSESGRADEN AF DE OPSATTE MÅL

På baggrund af den udførte revision, og en efterfølgende analyse af resultaterne af de opnåede konkrete mål, er vurderingen af opfyldelsesgraden på de enkelte emner følgende:

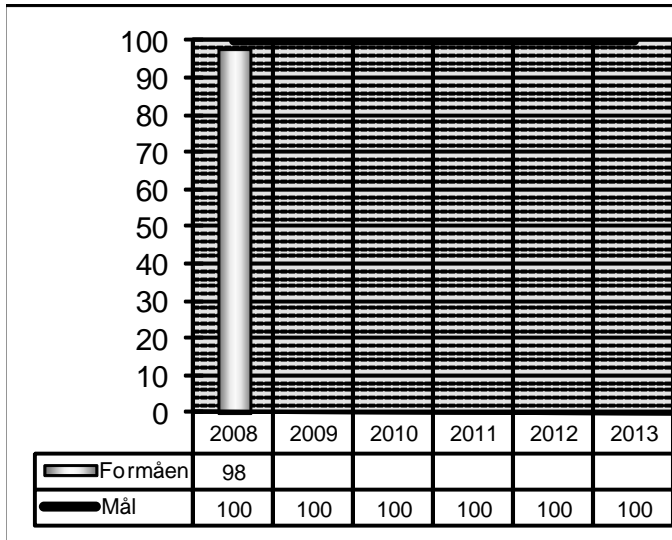

2. Status og bemærkninger for de reviderede mål

2.1 VANDFORBRUG																						
MÅL	Vi vil inden 2012 reducere vores vandforbrug i husholdninger til maksimalt 100 liter pr. indbygger pr. døgn.																					
INDIKATOR	Vandforbrug pr. indbygger pr. døgn i private husholdninger.																					
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Formåen</td> <td>109</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mål</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Anvendelse af begrebet "Rød forbruger" for de 10% af brugere, der bruger 50% mere vand end gennemsnittet for det respektive boligområde.</p> <p>Kommunen yder tilskud til individuelle vandmålere.</p> <p>Grønne regnskaber for boligområder udarbejdes årligt. Brochuren "Gode råd om vand, el, varme, udluftning og affald" udleveres til borgere.</p> <p>Agenda Center Albertslund informerer på vegne af Albertslund Kommune om vandforbrug og besparelsesmuligheder – dette gælder for skoler, boligområder og overfor borgere, der henvender sig.</p>		2008	2009	2010	2011	2012	2013	Formåen	109						Mål	100	100	100	100	100	100
	2008	2009	2010	2011	2012	2013																
Formåen	109																					
Mål	100	100	100	100	100	100																

	Vandværket vises frem for skolebørn, hvor skolebørnene forklares hvor vandet kommer fra og hvorfor det er vigtigt at spare på vandet.
STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008
REVISIONS METODE	Gennemgang af opgørelsen af vandforbruget i det grønne regnskab.
BEMÆRKNING	Kommunens indsats for at påvirke til adfærdsændringer, og indsatsen med op-sætning af individuelle vandmålere må vurderes at have en effekt. Albertslund kommune har dog allerede et lavt vandforbrug pr. indbygger pr. døgn ift. lands-gennemsnittet, og en reduktion til under 100 liter må vurderes at kræve en in-tensiveret indsats få at nå.
VURDERING	Opfyldt i større grad

2.2 ØKOLOGISKE PRINCIPPER

MÅL	Vi vil dyrke og drive kommunale landbrugsarealer efter økologiske principper.																					
INDIKATOR	1. Andel af kommunalt drevne og bortforpagtede landbrugsjord, der dyrkes efter økologiske principper. 2. Planer for indførelse af økologisk dyrkning.																					
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>% ØKOLOGISK LANDBRUG</p> <table border="1" data-bbox="587 1384 1225 1473"> <thead> <tr> <th></th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Formåen</td> <td>98</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mål</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>		2008	2009	2010	2011	2012	2013	Formåen	98						Mål	100	100	100	100	100	100
	2008	2009	2010	2011	2012	2013																
Formåen	98																					
Mål	100	100	100	100	100	100																
	<p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Der er indgået forpagtningsaftale med en økologisk landmand, hvor arealet en gang årligt gennemgås af Plantedirektoratet i forbindelse med kontrolbesøg for økologisk drift. Der er indgået Naturplejeaftale for arealerne nord for Ring 4, samt en forpagtningskontrakt for et areal beregnet til afgræsning.</p>																					
STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008																					

REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Opgørelsen af størrelse af arealer; – Forpagtningsaftaler indgået til dyrkning af landbrugsjord; – Forpagtningsaftaler der indeholder et krav om økologi.
BEMÆRKNING	Der er i kommunen et enkelt areal der ikke dyrkes økologisk, hvorfor andelen af økologisk dyrkede arealer er sat til 98 %.
VURDERING	Opfyldt i større grad

2.3 ANVENDELSE AF PESTICIDER	
MÅL	Vi vil ikke anvende pesticider på kommunale arealer, og vi vil gøre en målrettet indsats for, at borgere og virksomheder og landbrug ikke bruger pesticider.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mængden af pesticider som kommunen anvender pr. arealenhed. 2. Kampagner i forhold til borgere og virksomheder.
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Kommunen anvender ikke selv pesticider.</p> <p>Påvirkning af borgere og virksomheder i kommunen sker gennem Team Vand og Varme.</p>
	<p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Da Kommunen selv intet forbrug har i dag, er der ikke udarbejdet en afviklingsplan for pesticider.</p> <p>Kommunen gennemfører regelmæssige informationskampagner vedr. brug af pesticider.</p> <p>Kommunen angiver i forpagtningsaftaler af kommunens arealer, der ikke må anvendes pesticider på de kommunale arealer.</p>
STATUS TIDSPUNKT	31/ 12 2008
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Materiale til informationskampagne. - Forpagtningsaftaler.
BEMÆRKNING	Bestemmelsen om ikke at bruge pesticider er bredt godt ud til de kommunale enheder der plejer udearealer.

Revisionsnummer: 1

Projektnummer: 010962

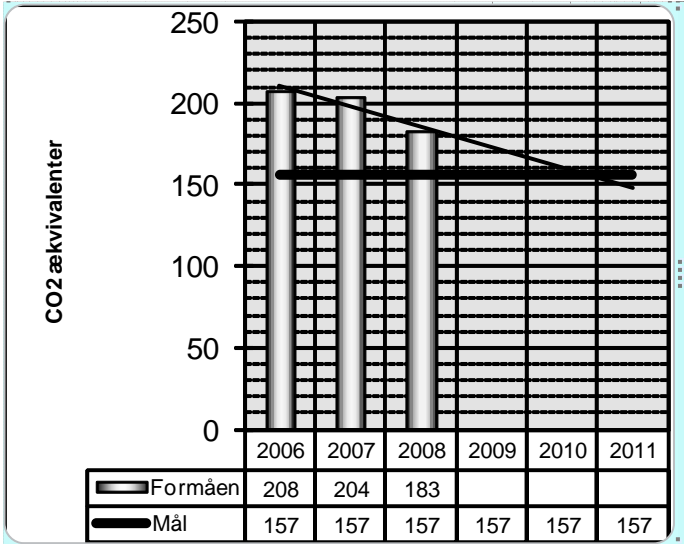
Dato: 2010-01-04

VURDERING	Fuldt opfyldt
------------------	---------------

2.4 SUNDHEDSSKADELIGE STOFFER	
MÅL	Vi vil reducere udslippet af sundhedsskadelige stoffer til luften, og vil overholde grænseværdierne for NO ₂ og partikler senest 2015.
INDIKATOR	<ul style="list-style-type: none"> – DMU's overvågning af luftforurening – Tiltag planlagt. – Henvendelse fra miljøstyrelsen om forringet luft
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER: Der gennemføres ikke målinger af luftkvaliteten. Kommunen har ikke modtaget henvendelser fra Miljøstyrelsen vedr. overskridelser af grænseværdier.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER: Kommunen kontrollerer filtre fra afkast fra virksomheder gennem tilsynsarbejdet. Der opfordres til at tage offentlige transportmidler. Vi cykler på arbejde kampagne gennemført i maj måned. Projektet Mobility Management opfordrer til kollektiv transport. Kampagne vedr. tomgangskørsel gennemført. 20 fods container har været opsat på centertorv for at demonstrere brændeovnes effekt på NO_x og partikler.</p>
STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tillægsspørgsmål angående kampagner.
BEMÆRKNING	<p>De fleste kommuner har reelt ikke mulighed for at dokumentere at luftens indhold af skadelige stoffer ligger under grænseværdierne. Når dette ikke kan dokumenteres kan der ikke ske fuld opfyldelse af målet. Det vil tælle op, hvis kommunen indfører krav om partikelfiltre eller miljøzoner – velvidende at det ikke er alle kommuner der har hjemmel herfor. Kravet kan stilles som et regulativ for kommunens egne køretøjer.</p>
VURDERING	Opfyldt i middel grad

2.5 CO₂ UDSLIP

MÅL	Vi vil inden 2015 reducere udslippet af CO ₂ med 25 % i forhold til 2006.																					
INDIKATOR	CO ₂ udslippet beregnet ud fra KL's model.																					
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p style="text-align: center;"><i>CO₂ UDSLIPPET I 1000 TONS</i></p> <table border="1" data-bbox="619 1310 1220 1411"> <thead> <tr> <th></th> <th>2006</th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Formåen</td> <td>208</td> <td>204</td> <td>183</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mål</td> <td>157</td> <td>157</td> <td>157</td> <td>157</td> <td>157</td> <td>157</td> </tr> </tbody> </table>		2006	2007	2008	2009	2010	2011	Formåen	208	204	183				Mål	157	157	157	157	157	157
	2006	2007	2008	2009	2010	2011																
Formåen	208	204	183																			
Mål	157	157	157	157	157	157																
	<p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Det fremgår af Kommunens klimaplan, at der er udlagt områder til lavenergiområder.</p> <p>Kommunen har vha. af varmeforsyningsloven desuden lagt sig fast på, at varmeforsyning skal ske via fjernvarmenettet.</p> <p>Som nævnt i Albertslund Kommunens Klimaplan har kommunen iværksat rigtig mange initiativer for at nedbringe CO₂ udledningen, specielt indenfor byggeri og transport.</p> <p>Plan 09 projekt "Byens rolle i klimastrategien" igangsæt. Ny Kommuneplan forventes vedtaget i byrådet i Q2 2010</p>																					

STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008
REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Opgørelsen af CO₂ – Dokumentation for status af tillægsoplysninger
BEMÆRKNING	<p>KL's model for udregning af CO₂ udledningen er første gang brugt af Albertslund Kommune i 2008; men der er gennemført en beregning af tallene fra 2006 og 2007, så det er muligt at sammenligne tallene.</p> <p>CO₂ udslippet er reduceret med ca. 13 % over to år (2006 – 2008), og fortsætter denne tendens nås målet. Grundet opgørelsesmetoden vil kommunens performance på dette område være særdeles afhængigt af den regionale produktion af el og varme.</p>
VURDERING	Opfyldt i større grad

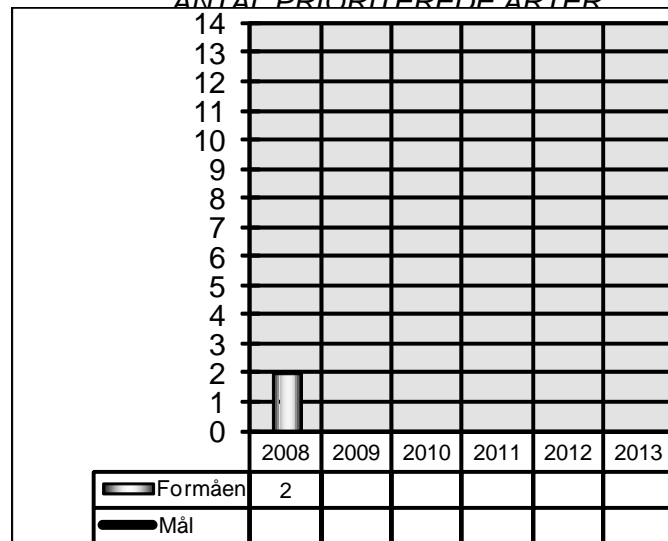
2.6 BIOLOGISK MANGFOLDIGHED

MÅL	Vi vil inden 2010 stoppe tabet af biologisk mangfoldighed, og vi vil frem mod 2015 øge antallet af prioriterede arter.
INDIKATOR	1. Antallet af prioriterede arter 2. En stigning i: <ol style="list-style-type: none"> Ha genetablerede vådområder Ha plejede naturarealer Km genåbnet vandløb 3. Andre aktiviteter til fremme af naturgenopretning

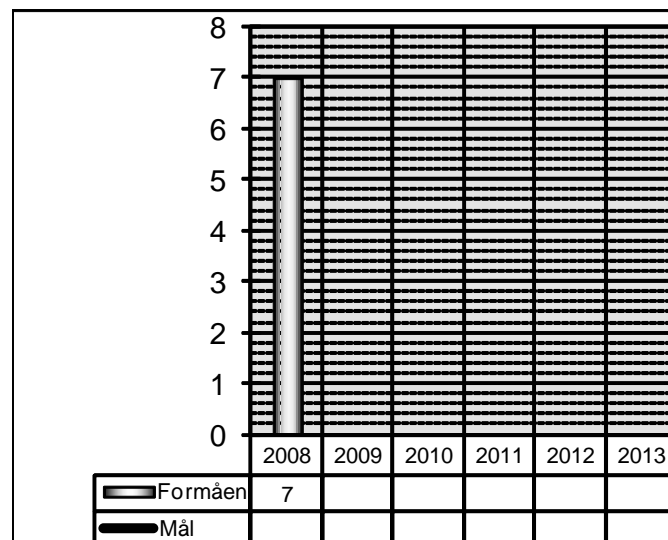
HOVEDOPLYSNINGER:

STATUS

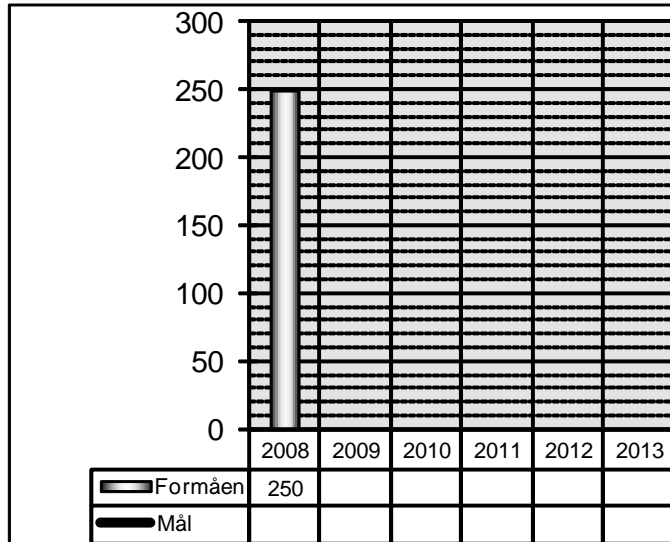
ANTAL PRIORITEREDE ARTER

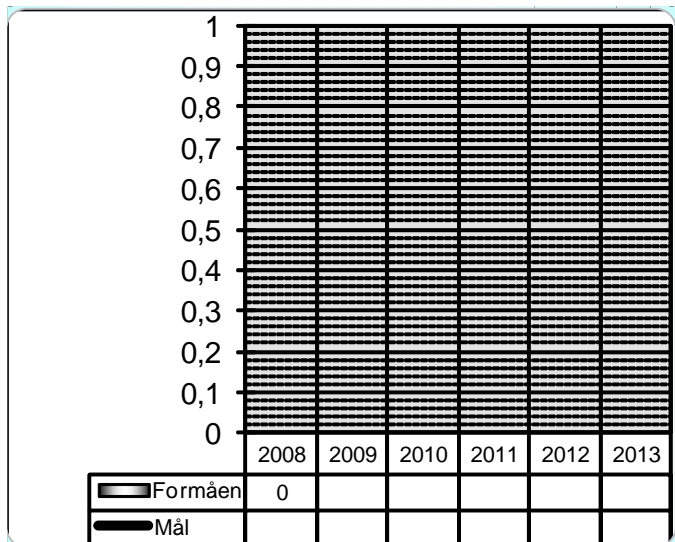
HA VÅDOMRÅDER

HA PLEJEDE NATURAREALER

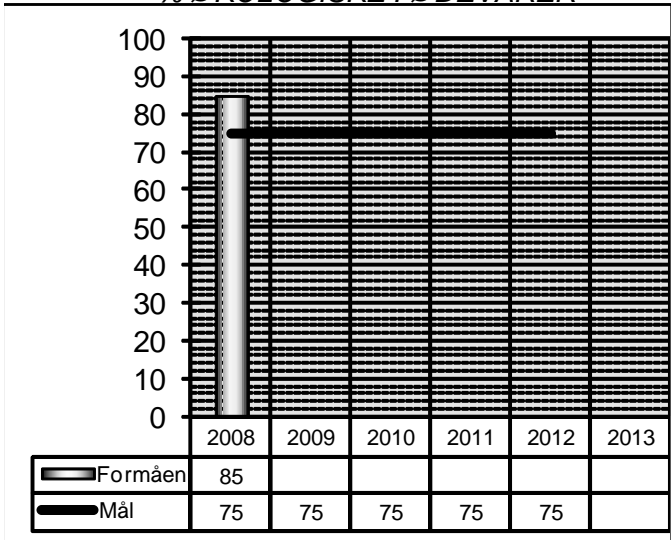

KM VANDLØB - GENÅBNET

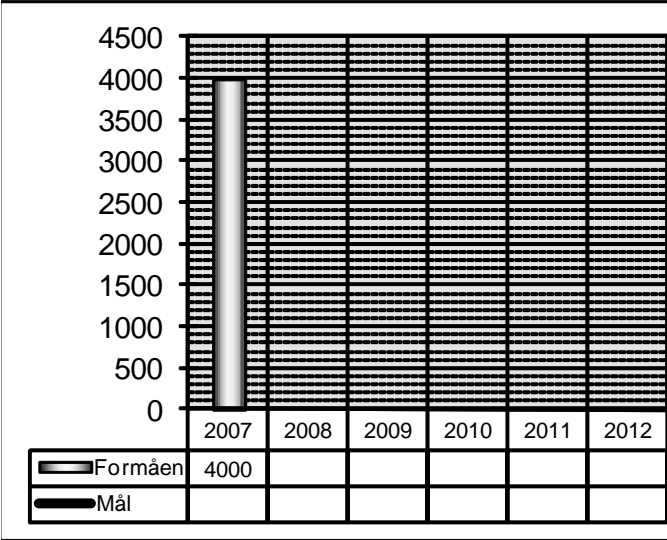
	<p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Forslag til Naturplan 2009 for Albertslund kommune forventes godkendt i sommeren 2010.</p> <p>Aftaler om engarealer i St. Vejleådalen indgået m.h.t. driftsaftaler om afgræsning som plejemetode.</p> <p>Miljø og natur er centrale temaer i Albertslundstrategien.</p> <p>Naturforståelse gennem bl.a. Toftegården.</p>
STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af dokumentation for status af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Antallet af: – Prioriterede arter – Ha genetablerede vådområder – Ha plejede naturarealer – Km genåbnet vandløb (N/A) Andre aktiviteter til fremme af naturgenopretning
BEMÆRKNING	<p>For Albertslund Kommune er der tale om et utaknemmeligt mål. Målet går, for en stor dels vedkommende, på forbedringer ift. den nuværende tilstand. Jf. genetablerede vådområder og genåbne vandløb. Albertslund har som udgangspunkt et højt niveau, hvorfor det er vanskeligt at få fuld opfyldelse. Det kunne have givet en højere vurdering, hvis kommunen havde haft en målemetode til overvågning af naturtilstanden.</p>
VURDERING	Opfyldt i middel grad

2.7 ØKOLOGISKE FØDEVARE

MÅL	Vi vil have at det kommunale fødevarerforbrug er økologisk. Mindst 75 % skal være økologisk i 2012.																					
INDIKATOR	Andel af økologiske fødevarer i de kommunale køkkener.																					
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <div style="text-align: center;"> <p><i>% ØKOLOGISKE FØDEVARE</i></p> <table border="1" data-bbox="603 1294 1241 1384"> <thead> <tr> <th></th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Formåen</td> <td>85</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mål</td> <td>75</td> <td>75</td> <td>75</td> <td>75</td> <td>75</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> </div> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Ca. 66% af de indberettede køkkener havde opnået en økologiprocent på 75.</p> <p>Ansvar for forankringen er i de enkelte afdelinger</p> <p>Stadionområdet er pt. i gang med et projekt omhandlende Sund og økologisk mad.</p>		2008	2009	2010	2011	2012	2013	Formåen	85						Mål	75	75	75	75	75	
	2008	2009	2010	2011	2012	2013																
Formåen	85																					
Mål	75	75	75	75	75																	
STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008																					

REVISIONS METODE	Gennemgang af opgørelsen af mængden af: <ul style="list-style-type: none"> - Fødevarer - Økologiske fødevarer
BEMÆRKNING	Økologiprocenten udregnes via den fælles beregningsmodel "Måling af indkøb" hvor de aktuelle input fra de enkelte køkkener er baseret på skøn og ikke på dokumenteret indkøb. Der arbejdes dog på at gøre inputtet mere nøjagtigt. Økologiprocenten er beregnet på baggrund af tilbagemeldinger fra over 75 % af kommunens køkkener, alle storkøkkener indgår dog i målingen.
VURDERING	Fuldt opfyldt

2.8 STØJ I BOLIGER

MÅL	Vi vil reducere antallet af boliger med sundhedsskadelig støjbelastning frem mod 2015, hvor ingen borger er udsat for sundhedsskadeligstøj om natten i deres hjem.																					
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Antal boliger, der udsættes for sundhedsskadelig støj (mere end 52 dB) om natten beregnet efter Miljøstyrelsens model for kortlægning. 2. Gennemført støjkortlægning 3. Udarbejdet støjhandlingsplan 																					
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p><i>ANTAL BOLIGER DER UDSÆTTES FOR SUNDHEDSSKADELIG STØJ</i></p> <table border="1" data-bbox="619 1377 1262 1489"> <thead> <tr> <th></th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Formåen</td> <td>4000</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mål</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		2007	2008	2009	2010	2011	2012	Formåen	4000						Mål						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012																
Formåen	4000																					
Mål																						
	<p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Støjhandlingsplan 2009-2013 udarbejdet</p> <p>Albertslund kommune har anvendt en grænse på 50dB, hvilket er 2 dB under grænsen angivet i materialet fra Green Cities. Det kan således ikke vurderes, om de 4.000 nævnte boliger reelt er mindre, da en væsentlig del af boligerne (2.410) er beregnet til at blive udsat for et støjniveau på mellem 50 og 55 dB</p> <p>I Støjhandlingsplanen fremgår ikke konkrete mål</p>																					

STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008
REVISIONS METODE	Gennemgang af: <ul style="list-style-type: none"> – Støjkortlægning – Støjhandlingsplan – Antallet af støjplagede boliger – Antallet af boliger, hvor støjen er reduceret
BEMÆRKNING	<p>Det ville have medført en højere vurdering hvis støjhandlingsplanen havde indeholdt konkrete mål for støjreduktioner.</p> <p>Især omkring motorvejsnettet vil det være vanskeligt at opnå målet, da kommunen ikke selv er herre over hvilke støjdæmpende foranstaltninger der gennemføres. Der kan også være et problem ved jernbanenetnet, der går gennem kommunen.</p> <p>Jf. lokalplaner må der ikke sættes støjskærme op.</p>
VURDERING	Opfyldt i mindre grad

2.9 INDKØBSPOLITIK

MÅL

Vi vil udforme og implementere en miljømæssigt progressivt indkøbspolitik, hvor vi sætter konkrete miljømål.

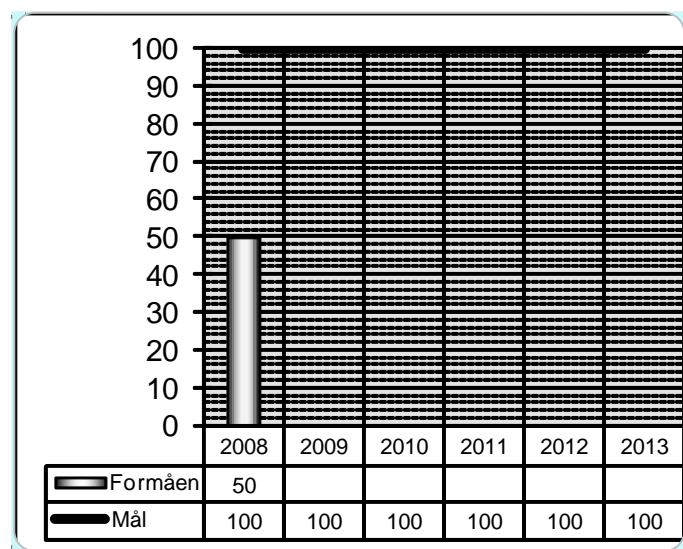
INDIKATOR

1. Andel af indkøbsaftaler hvor miljøhensyn indgår.
2. Vedtaget indkøbspolitik, planer og procedurer.

STATUS

HOVEDOPLYSNINGER:

% INDKØBSAFTALER, HVOR MILJØHENSYN INDGÅR

TILLÆGSOPLYSNINGER:

De 50% er et skøn på baggrund af data fra Strategisk indkøb, hvor alle relevante indkøbsaftaler efter etableringen af Strategisk indkøb indeholder miljøkrav.

Generelt findes krav til miljørigtige indkøb i miljøhåndbøger i de forskellige forvaltninger i kommunen. Vurderingen er sat til 60%, da der findes en klar indkøbspolitik.

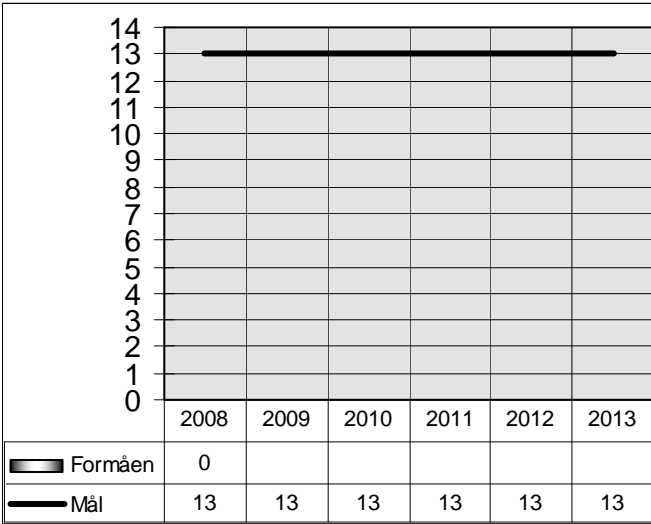
Indkøbsaftale - Abena - Voksenbleer 1/9-2009, Børnebleer 1/6-2009 og Engangshandsker 1/1-2009 gennemgået.

Nyhedsbrev vedr. strategisk indkøb 5/10-2009 gennemgået.

Samhandelsaftale – DSB-rejseaftale 1/9-2009 gennemgået.

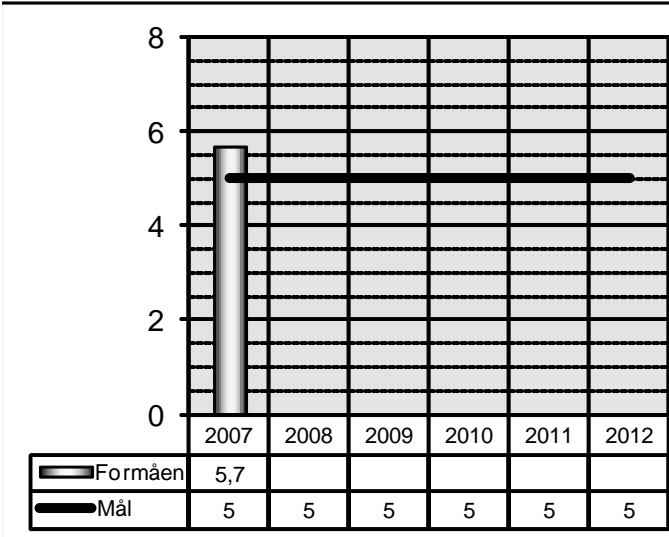
	<p>Alle ovenstående aftaler indeholder konkrete miljøkrav og miljøkrav fremgår af udbudsmateriale set for bl.a. elartikler.</p> <p>Indikator 2 er fuldt opfyldt, da der er etableret en indkøbspolitik og krav til miljømæssig korrekt indkøb sikres gennem miljøledelsessystemet.</p>
STATUS TIDSPUNKT	31/12
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indkøbspolitik - Konkrete miljømål - Opgørelsen af indkøbsaftaler
BEMÆRKNING	<p>Albertslund Kommune arbejder for at centralisere stadigt flere indkøbsaftaler. Indkøbsaftaler indgået under Team Strategisk Indkøb indeholder miljøkrav, og det må derfor vurderes, at flere produkter vil blive omfattet af miljøkrav i fremtiden.</p>
VURDERING	Opfyldt i middel grad

2.10 DE 13 MILJØBELASTENDE

MÅL	Vi vil i kommunalt regi udfase de 13 miljøbelastede kemikalier udpeget af Dogme kommunerne. Kortlægningen af kommunernes forbrug skal være afsluttet.																					
INDIKATOR	1. Andel af problematiske produkter, hvor: <ol style="list-style-type: none"> Substitution er lykkedes. Forbruget / udslippet er reduceret 2. Kortlægning er gennemført																					
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p><i>ANTAL UDFASEDE KEMIKALIER:</i></p> <div style="text-align: center;"> <table border="1" data-bbox="568 1368 1222 1451"> <thead> <tr> <th></th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Formåen</td> <td>0</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mål</td> <td>13</td> <td>13</td> <td>13</td> <td>13</td> <td>13</td> <td>13</td> </tr> </tbody> </table> </div> <p>KORTLÆGNING:</p> <p>Ikke igangsat i 2008.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Kommunen har endnu ikke udarbejdet en kemikalieplan. Kommunen satser via Indkøbspolitikken at udfase flere af stofferne via fremtidige indkøb.</p>		2008	2009	2010	2011	2012	2013	Formåen	0						Mål	13	13	13	13	13	13
	2008	2009	2010	2011	2012	2013																
Formåen	0																					
Mål	13	13	13	13	13	13																

STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008
REVISIONS METODE	Gennemgang af: – Opgørelsen af anvendte kemikalier – Tillægsspørgsmål
BEMÆRKNING	Strategisk Indkøb arbejder med at stille krav til indholdet af kemikalier i produkter. Det vil ses som en styrke, at der udarbejdes oversigter over hvilke produkter der indeholder de 13 miljøskadelige kemikalier. I forbindelse med indgåelse af nye centrale indkøbsaftaler stiller Strategisk indkøb for alle relevante produkter krav om, at de ikke må indeholde nogle af de 13 miljøskadelige kemikalier. Det vurderes, at der under næste revision vil kunne ses en forbedring af performance, da effekten af strategisk indkøbs arbejde da vil kunne vurderes
VURDERING	Ikke sat i gang

2.11 DEPONERING

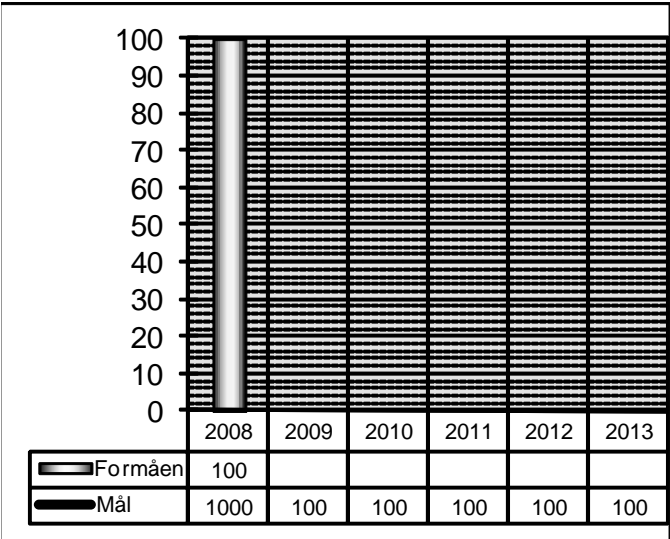
MÅL	Vi vil senest i 2015 deponere maksimalt 5 % affald.																					
INDIKATOR	Deponi i procent af den samlede affaldsmængde.																					
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p style="text-align: center;"><i>% AFFALD TIL DEPONI</i></p> <table border="1" data-bbox="619 1323 1264 1406"> <tr> <td></td> <td>2007</td> <td>2008</td> <td>2009</td> <td>2010</td> <td>2011</td> <td>2012</td> </tr> <tr> <td>Formåen</td> <td>5,7</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mål</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> <td>5</td> </tr> </table> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Genanvendelsesprocenten er over 50%.</p> <p>De anførte oplysninger stammer fra 2007.</p> <p>Miljøstationer med 11 fraktioner opsat. Der er opsat 27 miljøstationer i boligområderne. Miljømedarbejder "fører" tilsyn med disse miljøstationer</p>		2007	2008	2009	2010	2011	2012	Formåen	5,7						Mål	5	5	5	5	5	5
	2007	2008	2009	2010	2011	2012																
Formåen	5,7																					
Mål	5	5	5	5	5	5																
STATUS TIDSPUNKT	31/12																					

REVISIONS METODE	Gennemgang af opgørelsen af affald til deponi
BEMÆRKNING	Mængderne af affald fra forurenede jord, spildevandsslam og energifremstilling er ikke medtaget i opgørelsen. Det vurderes at de opsatte miljøstationer og arbejdet med den fortsatte sortering ved disse vil bevirke at målet vil kunne opnås
VURDERING	Opfyldt i større grad.

2.12 BÆREDYGTIGE RETNINGSLINIER

MÅL	Vi vil udvikle fælles miljømæssigt bæredygtige retningslinjer inden for bygge- og anlægsområdet.
INDIKATOR	Ingen
STATUS	HOVEDOPLYSNINGER: Det blev oplyst, at der var taget initiativ til at udfærdige nogle fælles retningslinjer, men at man for nylig var blevet enige om, at revidere de fælles retningslinjer, der de eksisterende er forældede
	TILLÆGSOPLYSNINGER:
STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008
REVISIONS METODE	Gennemgang af evt. igangsat fælles projekt.
BEMÆRKNING	Ifølge kravdokumentet er det ikke muligt at revidere kommunerne individuelt på dette område, da det ikke af kravet fremgår om kommunerne opfylder kravet.
VURDERING	Startfasen

2.13 MILJØCERTIFICERING

MÅL	Vi vil miljøcertificere alle kommunernes institutioner og forvaltninger senest 2015.. Nye medlemskommuner skal udarbejde en plan for fuld implementering og gennemføre den inden en tiårig periode.																					
INDIKATOR	1. Andel af ansatte i kommunen, som arbejder under et certificeret miljøsystem. 2. Udarbejdet plan for certificeringen.																					
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>% ANSATTE I KOMMUNEN, SOM ARBEJDER UNDER ET CERTIFICERET MILJØSYSTEM.</p> <table border="1" data-bbox="571 1317 1209 1395"> <tr> <td></td> <td>2008</td> <td>2009</td> <td>2010</td> <td>2011</td> <td>2012</td> <td>2013</td> </tr> <tr> <td>Formåen</td> <td>100</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mål</td> <td>1000</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> <td>100</td> </tr> </table>		2008	2009	2010	2011	2012	2013	Formåen	100						Mål	1000	100	100	100	100	100
	2008	2009	2010	2011	2012	2013																
Formåen	100																					
Mål	1000	100	100	100	100	100																
	<p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Alle forvaltninger er pt. certificeret under EMAS-forordningen.</p>																					
STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008																					

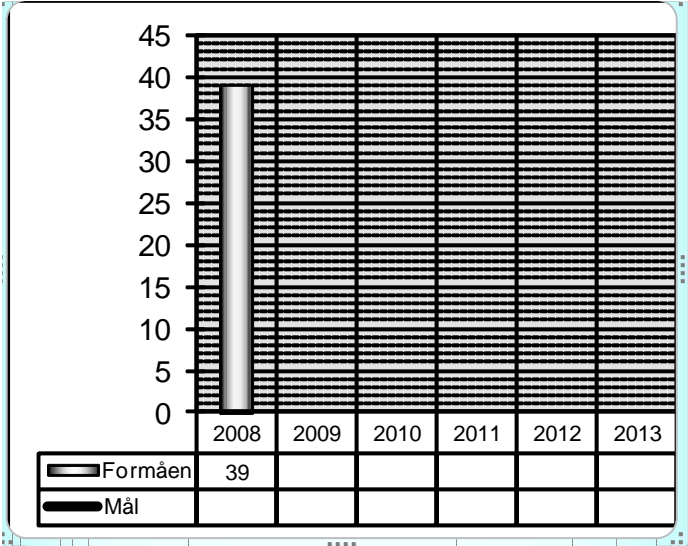
REVISIONS METODE	Gennemgang af: – Certifikater fra Miljøstyrelsen vedr. registreringen af alle kommunens forvaltninger
BEMÆRKNING	For at opretholde styrken i det systematiske miljøarbejde, er det nødvendigt, at ledelsen fortsat har fokus på, at medarbejderne har ressourcer til dette arbejde.
VURDERING	Fuldt opfyldt

2.14 BORGERRETTEDE AKTIVITETER

MÅL	Vi vil iværksætte og understøtte borgerrettede aktiviteter og sikre samarbejde med borgerne.
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktivitetsområder <ol style="list-style-type: none"> a. Formidling b. Samarbejde c. Støtte til frivillig miljøindsats 2. Længden af tidsperioden for aktiviteterne 3. Resultater af aktiviteterne 4. Tilknyttede ressourcepersoner
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>Kommunen tilbyder pt. alle byens borgere og virksomheder gratis at få besøg af klimakonsulenter</p> <p>Kommunen arbejder igennem Agendacenter Albertslund med 8 indsatsområder vedr. energi og klima.</p> <p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Agendacenter har i 2008 været i kontakt med alle boligområder i kommunen gennem Agendacentrets netværk og formelle agenda-aktiviteter bl.a. klimaudfordringen.</p> <p>Der er registreret 33 boligområder med agendaaktiviteter. I 25 af disse 33 boligområder er der tale om længere varige aktiviteter.</p> <p>Kommunikation til de enkelte borgere sker gennem artikler i Albertslund posten, artikler i beboerblade og gennem agendacentrets netværk.</p> <p>Kommunen udarbejder "Små grønne regnskaber".</p>
STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Aktiviteter (områder / længde) – Resultater – Ressourcer

BEMÆRKNING	Kravgrundlaget indikerer, at det for Green Cities ikke har været muligt, at udpege en indikator for området. Der er en lang tradition for borgerrettede aktiviteter og en bred vifte af aktiviteter gennemføres med fokus på ressourcebesparelser. Kommunen er stærk på området, men en yderligere opprioritering af området ville medføre en højere vurdering.
VURDERING	Opfyldt i større grad

2.15 SAMARBEJDE MED ERHVERVSLIVET

MÅL	Vi vil styrke det miljøarbejde, som ligger ud over det lovpligtige, ved at indgå et formaliseret samarbejde med erhvervslivet.																					
INDIKATOR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Antal virksomheder, der er med i et formaliseret samarbejde med kommunen om ikke lovfastsatte miljøkrav. 2. Udarbejdet plan og mål. 																					
STATUS	<p>HOVEDOPLYSNINGER:</p> <p>ANTAL VIRKSOMHEDER, DER ER MED I ET SAMARBEJDE</p> <table border="1" data-bbox="627 1400 1270 1478"> <thead> <tr> <th></th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Formåen</td> <td>39</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mål</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		2008	2009	2010	2011	2012	2013	Formåen	39						Mål						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013																
Formåen	39																					
Mål																						
	<p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>I forbindelse med de regelmæssige tilsyn opfordrer kommunen virksomhederne til at deltage i kommunens projekter om klima og miljø (dette gælder også en opfordring til at lade sig miljøcertificere eller EMAS-registrere)</p> <p>Albertslund Kommune har etableret et miljønetværk kaldet "Grøn Butik" med pt. 27 medlemmer.</p> <p>Albertslund kommune har i 2009 i samarbejde med Energitjenesten udviklet et landsdækkende koncept "Grønt kontor". Der er pt. 5 kontorer med i netværket "Grøn kontor"</p> <p>Med assistance fra bl.a. Dong Energy har kommunen foretaget energigennem-</p>																					

	<p>gange på yderligere 5 virksomheder. Der har således i alt været 10 virksomheder med i pilotprojektet</p> <p>Der er endvidere igangsat et projekt vedr. energibesparelser forbundet med ventilation, hvor der foreløbig deltager 2 virksomheder.</p> <p>Et væsentligt dokument er Klimaplanen, hvor projektet "Klima og erhverv" er et projekt under</p>
STATUS TIDSPUNKT	31/12 2008
REVISIONS METODE	<p>Gennemgang af:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klimaplan - Plan for klimaplanens aktiviteter.
BEMÆRKNING	<p>Albertslund kommune gennemfører miljøtilsyn på alle virksomheder. Kommunen foretager 150 "samlede tilsyn", hvilket er 90 ud over hvad kommunen lovgivningsmæssigt er forpligtiget til. På alle 150 tilsyn har kommunen en dialog med virksomhederne og kommunen vejleder om forhold, det ligger over de regulerede forhold. Dette aktive arbejde har bevirket at målet er vurderet til 60% på den overordnede graf på side 4.</p> <p>Ovenstående vil efter revisors opfattelse på sigt give en væsentlig større miljøbevidsthed blandt kommunens virksomheder; men der er ikke tale om et formeldt samarbejde, som målet angiver.</p>
VURDERING	Opfyldt i middel grad

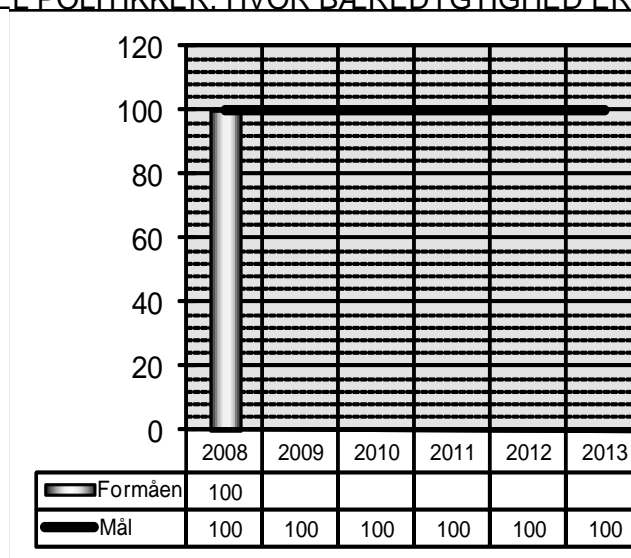
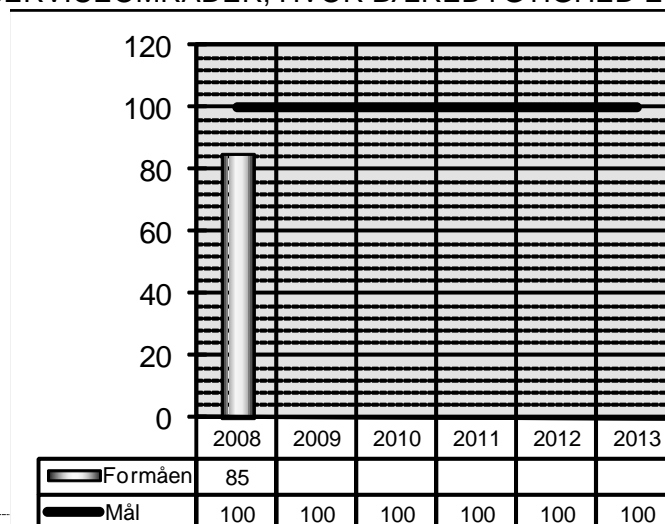
2.16 BÆREDYGTIGHED I ALLE POLITIKKER

MÅL

Vi vil inddrage miljømæssig bæredygtighed i alle politikker og serviceområder.

INDIKATOR

1. Andel forvaltninger med inddraget bæredygtighed i politikker/værdigrundlag
2. Andel serviceområder/centre med inddraget bæredygtighed

HOVEDOPLYSNINGER:
STATUS
ANDEL POLITIKKER, HVOR BÆREDYGTIGHED ER INDDRAGET

ANDEL SERVICEOMRÅDER, HVOR BÆREDYGTIGHED ER INDDRAGET

	<p>TILLÆGSOPLYSNINGER:</p> <p>Miljø og klima skal indgå i alle virksomhedsplaner i kommunen jf. intranettet. Der findes en miljøpolitik gældende for hele kommunen og under denne udarbejder de enkelte forvaltninger så specifikke miljøpolitikker. Albertslundstrategien – En strategi for kommunens udvikling 2008-2012 indeholder miljø som et centralt element.</p>
<p>STATUS TIDSPUNKT</p>	<p>31/12 2008</p>
<p>REVISIONS METODE</p>	<p>Gennemgang af opgørelsen af:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Forvaltninger – Serviceområder – Politikker / Værdigrundlag med inddraget bæredygtighed – Serviceområder/centre med inddraget bæredygtighed
<p>BEMÆRKNING</p>	<p>Da 100% af kommunens ansatte arbejder under et certificeret miljøsystem og da der i denne sammenhæng er et krav om en formuleret og implementeret miljøpolitik, som inddrager bæredygtighed, er det vurderet, at indikatoren vedr. politikker er opfyldt 100%.</p> <p>Arbejdet med at implementere bæredygtighed i alle politikker og serviceområder vurderes på sigt at have en gavnlig virkning, det er dog vigtigt at have fokus på implementeringer af disse bæredygtighedsprincipper.</p> <p>I forbindelse med både de interne og eksterne revisioner bør der ved fremtidige revisioner sættes fokus på en række af disse politikkers implementering. Her tænkes fx på indkøbspolitikken.</p>
<p>VURDERING</p>	<p>Opfyldt i større grad</p>

3. Anvendt revisionsmetode

Revisionen er gennemført på stikprøve basis ved at:

- gennemgå alle relevante dele af kommunens aktiviteter;
- interviewe medarbejdere på alle niveauer, borgere, foreninger, virksomheder eller erhvervsorganisationer/netværk
- gennemgå dokumentation;
- analysere resultater;
- kontrolberegne mål

i overensstemmelse med det tilsendte revisionsprogram dateret 2009-11-05.

4. Referencer

1. Aftale af 29. marts 2007 mellem Miljøministeriet og KL angående anvendelse af pesticider.
2. Miljøministeriets BEK Nr. 137 dateret 10/2 2007 – Luftkvalitetsbekendtgørelsen
3. KL's model, CO2 beregneren
4. Miljøministeriets BEK nr. 08 dateret 1/5 2007 ang. biologisk mangfoldighed
5. Miljøministeriets BEK nr. 717 af 13/06/2006 - Støjbekendtgørelsen
6. Miljøministeriets vejledning i støjkortlægning og støjhandlingsplaner.
7. EU's meddelelse 12041/48 "Offentlige indkøb for bedre miljø"
8. Bruntlandrapporten fra 1987 ang. bæredygtig udvikling
9. Varmeforsyningsloven LBK 347 dateret 17/5 2005

5. Oversigt over modtaget dokumentation

Følgende dokumentation har været anvendt ved revisionen og modtaget på følgende adresser:

TEAM TRAFIK OG NATUR:

- Teamkoordinator, Landskabsarkitekt og Trafikplanlægger
  - o Kontrolrapport for økologisk jordbrugsproduktion – 30. september 2008
  - o Naturplejeaftale N1 – 1. marts til 30. oktober
  - o Forpagtningskontrakt mellem Michelle Dibbern og Albertslund kommune
  - o Intern kontrakt for drift af Distrikt Nord – oktober 2006
  - o Intern forpagtningskontrakt – Toftegården – 2006
  - o Forslag til Naturplan 2009 for Albertslund kommune

TEAM PLAN:

- Byplanlægger
  - o Støjhandlingsplan 2009 - 2013
  - o EU-støjkortlægning 2007 – Albertslund kommune – 30. oktober 2008
  - o EU-støjkortlægning 2007 – Større veje – Albertslund kommune

TEAM STRATEGISK INDKØB:

- Chefkonsulent
  - Indkøbspolitik – Albertslund kommune

TEAM BY OG VEDLIGEHOLD:

- Arkitekt
  - Miljørigtig byggeri – en smal sag
  - Notat – Niras vedr. Kulmøllen dateret 10. marts 2008

AGENDACENTER:

- Leder af agendacenter og bestyrelsesmedlem
  - Agenda 21 arbejdet – Den lokale miljøindsats i Albertslund
  - På tur i Vestskoven – Kulturøkologisk forening
  - ACA og KØF indlæg i AP 2009
  - Artikel: metal kan alligevel ikke brænde....
  - Klimatopmødet – også noget for dig!
  - ACA Klima-oversigt efterår 2009
  - Oversigt over kontakt til boligområder 2006-2009
  - Pas godt på dine orm – Kulturøkologisk forening
  - Beretning 2008 – Agenda Center Albertslund

MILJØ OG PLAN:

- Leder af miljø og plan
  - Albertslund kommunes miljøpolitik
  - Virksomhedsplaner – Albertslund kommune
  - Børn og ungepolitik – Albertslund kommune
  - Retningslinjer for borgergruppen

TEAM MILJØ OG VIRKSOMHEDER:

- Miljømedarbejdere
  - Albertslund Miljøavis, juli 2009
  - Opslag og materiale vedr. Grøn Butik
  - Albertslund Miljøavis, marts 2009

TEAM AFFALD OG GENBRUG:

- Miljømedarbejder
  - Bilagsrapport til Grønt regnskab – Boliger og erhverv
  - Nyhedsbrev, februar 2009
  - Nyhedsbrev, juni 2009

TEAM MILJØ OG UDVIKLING:

- Miljø- og udviklingsmedarbejdere
  - Klimaplan 2009 – 2015
  - Albertslund strategien 2008 – 2012
  - Gode råd om vand, el, varme, udluftning og affald
  - Få mere ud af din fjernvarme
  - Grønt regnskab 08 – Hovedrapport
  - Grønt regnskab 08 – Bilagsrapport – Kommunale bygninger
  - Orientering om økologimåling 2008
  - Udfordringer for tilsynsmyndigheden
  - Klimakommune (Borgmestererklæring)
  - Kurveknækkeraftale mellem Elsparefonden og Albertslund kommune
  - Klimapartnerskab mellem Albertslund Kommune og DSB A/S
  - Partnerskabsbevis – Dong Energy
  - Local Governments for Sustainability
  - Covenant of Mayors

TEAM VAND OG VARME:

- Miljømedarbejder
  - Varmetjek til virksomheder
  - Liste over virksomheder i Grøn kontor og Energi- og Varmetjek

6. Interviewliste

Følgende personer er blevet interviewet i forbindelse med revisionen:

TEAM TRAFIK OG NATUR

- Teamkoordinator Torben Zinn
- Landskabsarkitekt Jan Holm
- Trafikplanlægger Lars Kamp Jørgensen

TEAM PLAN

- Byplanlægger Sigrid Glarbo

TEAM STRATEGISK INDKØB

- Chefkonsulent Charlotte Immergut

BY OG VEDLIGEHOLD

- Arkitekt Tina Reinholdt

AGENDA CENTER

- Leder Poul Markussen
- Bestyrelsesmedlem Kristoffer Kejser

MILJØ OG PLAN

- Miljø og planchef Lars Christensen

MILJØ OG VIRKSOMHEDER

- Miljømedarbejder Lars Bertholdt
- Miljømedarbejder Anne Adamsen
- Miljømedarbejder Birgitte Larsen

MILJØ OG UDVIKLING

- Miljø- og udviklingsmedarbejder Anne Marie Holt Christensen
- Miljø- og udviklingsmedarbejder Niels Ringlebjerg Jensen
- Miljø- og udviklingsmedarbejder Katrine Buhl Møller

KOMMUNALE VÆRKER

- Leder Hans Henrik Høg

TEAM VAND OG VARME:

- Miljømedarbejder Anne Thorup Eriksen

TEAM AFFALD OG GENBRUG:

- Miljømedarbejder Per Fischer

EJENDOM, VEJ OG PARK

- Arkitekt Maria Hansen Møller